

SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA RYNKU PRACY W WOJ. PODLASKIM W 2012 ROKU

Nie istnieje jedna, powszechnie uznana definicja niepełnosprawności. Definicja stosowana przez WHO przyjmuje, że do osób niepełnosprawnych zalicza się osoby z długotrwałą obniżoną sprawnością fizyczną, umysłową, intelektualną lub sensoryczną, która w interakcji z różnymi barierami może ograniczać ich pełne i efektywne uczestnictwo w życiu społecznym na równych zasadach z innymi obywatelami.

Zgodnie z definicją wg Narodowego Spisu Powszechnego 2011 w zbiorowości osób niepełnosprawnych uwzględniono 2 grupy:

1. osoby niepełnosprawne prawnie, tj. takie, które posiadały odpowiednie, aktualne orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony,
2. osoby niepełnosprawne tylko biologicznie, tj. takie, które nie posiadały orzeczenia, ale miały (odczuwały) całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych stosownie do swojego wieku (zabawa, nauka, praca, samoobsługa).

Kwestia niepełnosprawności zarówno prawnej, jak i biologicznej, jest niezwykle istotna z punktu widzenia rynku pracy. Rzutuje bowiem nie tylko na zdolność jednostki do podjęcia pracy zarobkowej, ale również na jakość zasobów pracy.

1. Demografia

Według wyników NSP 2011¹, w woj. podlaskim odnotowano 131,8 tys. osób, które zadeklarowały ograniczenie zdolności do wykonywania czynności podstawowych dla swojego wieku. Stanowiły one 11,0% ogółu ludności województwa wobec 12,9% w 2002r. W porównaniu do wyników poprzedniego spisu powszechnego z 2002r. liczba osób niepełnosprawnych zmniejszyła się o 24,2 tys., tj. o 15,5%. Wśród ogółu niepełnosprawnych 70,9 tys. to kobiety (53,8%), a 60,8 tys. to mężczyźni (46,2%). W miastach mieszkało 78,2 tys. osób niepełnosprawnych (59,3%), a na wsi 53,6 tys. osób (40,7%).

¹ Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2012

SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA RYNKU PRACY W WOJ. PODLASKIM W 2012 ROKU

Liczba osób niepełnosprawnych prawnie w 2011r. wyniosła 84,2 tys. i w porównaniu do 2002r. zmniejszyła się o prawie 33%. Na zmniejszenie zbiorowości osób niepełnosprawnych prawnie miały wpływ głównie zmiany w przepisach prawnych i zaostrzenie kryteriów przyznawania rent z tytułu niezdolności do pracy i podobnych świadczeń. W 2011 roku grupa ta stanowiła 7,0% ogółu ludności województwa (w 2002r. 10,4%).

Opracowanie własne na podstawie NSP 2011

W okresie między spisami znacząco zwiększyła się (o 17,1 tys. osób, tj. o 56,3%) liczba osób niepełnosprawnych wyłącznie biologicznie, tj. takich, które nie posiadają orzeczenia o niepełnosprawności, ale odczuwają ograniczenie zwykłych czynności dnia codziennego. W 2011r. było ich 47,5 tys. osób i stanowiły one 4,0% ogółu ludności województwa i 36,1% osób niepełnosprawnych.

Ludność niesprawna w Polsce i woj. podlaskim wg NSP 2011

2011 rok	Ludność ogółem	Osoby niepełnosprawne wg NSP 2011			Osoby sprawne
		razem	prawnie oraz prawnie i biologicznie	tylko biologicznie	
Polska (w tys.)	38511,8 (100%)	4697,5 (12,2%)	3131,9	1565,6	33814,3 (87,8%)
		100%	66,7%	33,3%	
Podlaskie (w tys.)	1202,4 (100%)	131,8 (11,0%)	84,2	47,5	1070,6 (89,0%)
		100%	63,9%	36,1%	

Opracowanie własne na podstawie NSP 2011

Na 91% osób niepełnosprawnych prawnie i biologicznie oraz tylko biologicznie 52,3% osób odczuwało umiarkowane ograniczenie sprawności, 26,4% poważne ograniczenie sprawności i 12,3% całkowite ograniczenie sprawności. Z kolei na 9,1% osób niepełnosprawnych tylko prawnie składało się: 3,8% osób w stopniu lekkim, 2,9% osób w stopniu umiarkowanym i 1,4% osób w stopniu znacznym.

2. Aktywność ekonomiczna ludności niepełnosprawnej w Polsce

Według wyników badania BAEL, w którym przyjęto kryterium prawne niepełnosprawności, w woj. podlaskim w IV kwartale 2012r. aktywnych było 86 tys. osób niepełnosprawnych, w tym pracowało zaledwie 17 tys. osób. Współczynnik aktywności zawodowej wyniósł 19,8%, czyli prawie 3-krotnie mniej niż dla ogółu ludności województwa (56,0%). Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych wyniósł 17,4%, co oznacza, że na każde 100 osób niepełnosprawnych w wieku 16 lat i więcej pracowało zaledwie 18 osób.

Aktywność ekonomiczna osób niepełnosprawnych prawnie w wieku 16 lat i więcej w woj. podlaskim w IV kwartale 2012

Wyszczególnienie	Ludność ogółem	Niepełnosprawni	Polska Niepełnosprawni
Ludność ogółem, w tym:	910 tys.	86 tys.	-
• Aktywni zawodowo	510 tys.	17 tys.	-
Współczynnik aktywności zawodowej	56,0%	19,8%	17,7%
• w tym Pracujący	458 tys.	15 tys.	-
Wskaźnik zatrudnienia	50,3%	17,4%	14,8%

Dane: BAEL, <http://www.niepelnosprawni.gov.pl/niepelnosprawnosc-w-liczbach-/bael/>

Na tle kraju wskaźniki aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych prawnie w naszym województwie kształtują się bardziej korzystnie (w Polsce odpowiednio: współczynnik aktywności zawodowej 17,7%, a wskaźnik zatrudnienia 14,8%).

3. Bezrobocie rejestrowane osób niepełnosprawnych

W końcu 2012 r. w urzędach pracy woj. podlaskiego zarejestrowanych było 3815 bezrobotnych osób niepełnosprawnych, czyli o 242 osoby (tj. o 6,8%) więcej niż rok wcześniej. Wzrost liczby bezrobotnych wśród ogółu zarejestrowanych był na niższym poziomie (o 4,2%). Osoby niepełnosprawne stanowiły w końcu 2012 roku 5,6% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych (w końcu 2011 roku – 5,4%). W ewidencji urzędów pracy pozostawało też 780 niepełnosprawnych osób zarejestrowanych jako poszukujące pracy.

Bezrobocie rejestrowane osób niepełnosprawnych w woj. podlaskim na tle kraju w 2012 roku

Województwo	Liczba bezrobotnych ogółem	w tym osób niepełnosprawnych	%
POLSKA	2 136 815	111 521	5,2
Lubuskie	60 614	4 760	7,9
Łódzkie	151 036	10 782	7,1
Dolnośląskie	157 369	11 066	7,0
Pomorskie	114 644	6 978	6,1
Śląskie	205 459	12 475	6,1
Wielkopolskie	147 902	8 480	5,7
Podlaskie	68 705	3 815	5,6
Opolskie	51 775	2 739	5,3
Warmińsko-Mazurskie	113 223	5 843	5,2
Świętokrzyskie	86 708	4 350	5,0
Małopolskie	161 161	8 003	5,0
Kujawsko-Pomorskie	148 839	6 477	4,4
Zachodniopomorskie	112 521	4 861	4,3
Podkarpackie	153 807	6 147	4,0
Mazowieckie	271 927	10 054	3,7
Lubelskie	131 125	4 691	3,6

Dane: www.psz.praca.gov.pl

Odsetek osób niepełnosprawnych wśród zarejestrowanych bezrobotnych w woj. podlaskim jest znacznie wyższy niż w kraju (5,6% wobec 5,2%).

Bezrobotne osoby niepełnosprawne w latach 2007-2012 (stan w końcu roku)

Lata	Zarejestrowani bezrobotni ogółem	Bezrobotne osoby niepełnosprawne		wzrost/spadek do poprzedniego roku		POLSKA % osób niepełnosprawnych wśród bezrobotnych ogółem
		Liczba	% udział wśród bezrobotnych ogółem	(+/-)	%	
2007	48796	2336	4,8	-	-	3,9
2008	45821	2638	5,8	302	12,9	5,0
2009	61169	3279	5,4	641	24,3	5,0
2010	63761	3419	5,4	140	4,3	5,1
2011	65920	3573	5,4	154	4,5	5,3
2012	68705	3815	5,6	242	6,8	5,2

Dane: WUP w Białymstoku

W latach 2007-2012 miał miejsce stały wzrost poziomu bezrobocia wśród bezrobotnych osób niepełnosprawnych. Procent tej grupy bezrobotnych zwiększył się od 4,5% w 2007r. do 5,6% w 2012r.

Struktura bezrobotnych osób niepełnosprawnych

Wśród bezrobotnych niepełnosprawnych było 1570 kobiet (stanowiły 41,2%) i 2245 mężczyzn (58,8%). W porównaniu do 2011r., przy wzroście ogólnej liczby bezrobotnych niepełnosprawnych o 6,8%, liczba bezrobotnych kobiet niepełnosprawnych zwiększyła się o 6,5%, a liczba bezrobotnych mężczyzn o 7,0%.

W końcu 2012 roku prawo do zasiłku posiadało 538 niepełnosprawnych bezrobotnych, czyli 14,1%, podczas gdy wśród ogółu populacji prawo do zasiłku posiadało 8735 osób, czyli 12,7% ogółu zarejestrowanych. W ciągu roku odnotowano wzrost niepełnosprawnych zasiłkobiorców o 16,2% (wśród ogółu bezrobotnych zasiłkobiorców o 7,2%).

Spośród zarejestrowanych w końcu 2012r. bezrobotnych osób niepełnosprawnych, najliczniej reprezentowana była **grupa wiekowa** 45-54 lata – 30,7%, najmniej liczne były natomiast najmłodsza i najstarsza grupa wiekowa – odpowiednio: 18-24 lata - 5,9% i 60 lat w więcej - 8,7%.

Populację osób niepełnosprawnych cechuje niski poziom wykształcenia. Na koniec 2012 roku najwięcej osób niepełnosprawnych zarejestrowanych jako bezrobotne posiadało **wykształcenie** gimnazjalne i poniżej – 35,2%. Warto zauważyć, że w liczbie bezrobotnych ogółem udział ten był zdecydowanie niższy i wyniósł 27,3%.

Wśród osób niepełnosprawnych 188 osób legitymowało się dyplomami wyższych uczelni, co stanowiło 4,9% bezrobotnych osób niepełnosprawnych, wobec 13,6% osób z wyższym wykształceniem wśród bezrobotnych ogółem.

Bezrobotni niepełnosprawni to najczęściej osoby z lekkim **stopniem niepełnosprawności** (dawna III grupa inwalidzka) – 81,7% bezrobotnych osób niepełnosprawnych. Umiarkowany stopień niepełnosprawności (II grupa inwalidzka) posiadało 17,0% osób. Nieliczną grupę stanowiły osoby bezrobotne ze znacznym stopniem niepełnosprawności (I grupa inwalidzka) – 1,3%. Najczęściej występujący wśród bezrobotnych osób niepełnosprawnych **rodzaj niepełnosprawności** to: upośledzenie narządu ruchu – 33,7%, choroby narządu wzroku – 11,2%, choroby psychiczne – 11,1% oraz choroby układu oddechowego i krążenia – 10,3%.

W końcu 2012r. spośród zarejestrowanych bezrobotnych osób niepełnosprawnych najliczniejszą populację stanowiły osoby ze **stażem pracy** 10-20 lat – 21,3% bezrobotnych w omawianej grupie. Zatem co piąty bezrobotny w omawianej grupie legitymował się takim stażem. Jednak podkreślenia wymaga fakt, że w liczbie bezrobotnych niepełnosprawnych tylko 11,6% nie posiadało stażu pracy, a kolejne 11,4% legitymowało się stażem do 1 roku, podczas gdy odsetki te w ogólnej zbiorowości bezrobotnych były znacznie wyższe (odpowiednio: 23,7% i 15,8%).

Wśród bezrobotnych z niepełnosprawnością dominowały **osoby poszukujące pracy powyżej 24 miesięcy** – 32,0% bezrobotnych w tej grupie. Kolejnych 19,1% pozostawało bez pracy przez okres 12-24 miesiące. Łącznie nieprzerwanie przez okres 12 miesięcy i dłużej zarejestrowanych w urzędzie pracy było 1948 osób niepełnosprawnych i stanowiły one 51,1% tej kategorii bezrobotnych. Dla porównania, dla ogółu bezrobotnych ten odsetek wyniósł 41,0%. Oznacza to, że osoby niepełnosprawne, jeśli trafią do rejestrów urzędów pracy, to mają znacznie większe trudności ze znalezieniem zatrudnienia.

Szczegółowe zestawienie w Aneksie tabelarycznym.

Zróznicowanie regionalne bezrobocia osób niepełnosprawnych

Niepełnosprawność jest **czynnikiem różnicującym terytorialnie**. Odsetek niepełnosprawnych bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych w województwie kształtował się w przedziale od 7,9% w powiecie suwalskim do 1,3% w powiecie sejneńskim – rozpiętość udziału wyniosła 6,6 punktu proc.

Bezrobotni niepełnosprawni wg powiatowych urzędów pracy w końcu 2012r.

Powiatowy Urząd Pracy	Liczba bezrobot- nych ogółem	w tym niepełnosprawni	% udział w ogólnej liczbie bezrobotnych
Augustów	4177	125	3,0
Białystok	25203	1764	7,0
Bielsk Podlaski	2180	155	7,1
Grajewo	4112	96	2,3
Hajnówka	2297	142	6,2
Kolno	3168	69	2,2
Łomża	6531	481	7,4
Mońki	2114	72	3,4
Sejny	1832	23	1,3
Siemiatycze	1703	91	5,3
Sokółka	4793	218	4,5
Suwałki	5211	411	7,9
Wysokie Mazowieckie	2378	61	2,6
Zambrów	3006	107	3,6
Woj. podlaskie	68705	3815	5,6

Dane: WUP w Białymstoku

Bilans niepełnosprawnych bezrobotnych

W 2012r. w urzędach pracy zarejestrowało się 4430 bezrobotnych niepełnosprawnych (5,8% napływu do bezrobocia ogółem), z tego po raz pierwszy zarejestrowały się 523 osoby (11,8% ogółu napływu w tej populacji), a po raz kolejny 3907 osób (tj. 88,2%).

Napływ do bezrobocia osób niepełnosprawnych zwiększył się w stosunku do 2011r. o 17,2%, podczas gdy napływ bezrobotnych ogółem zwiększył się o 0,9%.

W 2012 roku z ewidencji bezrobotnych wyłączono 4252 osoby niepełnosprawne, tj. o 512 osób więcej niż w 2011r. (wzrost odpływów o 13,7%, a więc większy niż wśród ogółu bezrobotnych, wśród których odpływy zwiększyły się o 0,1%).

Najczęstszą przyczyną wyłączenia niepełnosprawnych bezrobotnych ze statystyki urzędów pracy były podjęcia pracy (33,8% odpływów tej subpopulacji) oraz rezygnacja lub niepotwierdzenie gotowości do pracy (17,1%). W analizowanym okresie pracę podjęło 1436 osób w omawianej kategorii (i było to o 202 osoby więcej niż w 2011r.). Pracę niesubsydiowaną podjęło 1131 osób (26,6% odpływu tej subpo-

pulacji), a w ramach subsydiowanych miejsc pracy zatrudniono 305 osób (7,2% odpływów).

Wskaźnik płynności rynku pracy dla osób niepełnosprawnych, rozumiany jako stosunek liczby osób podejmujących pracę do liczby osób nowo zarejestrowanych w tym czasie, wyniósł w 2012r. 32,4% (w 2011r. – 32,6%). Dla porównania, dla całej zbiorowości bezrobotnych wskaźnik ten wyniósł 40,8%.

"Napływy" i "odpływy" niepełnosprawnych bezrobotnych w 2012r.

Wyszczególnienie	Niepełnosprawni bezrobotni	
	liczba	%
Bezrobotni nowo zarejestrowani "napływ", z tego rejestrujący się:	4430	100,0
- po raz pierwszy	523	11,8
- po raz kolejny, w tym powracający do rejestracji:	3907	88,2
- po pracach interwencyjnych	184	4,2
- po robotach publicznych	118	2,7
- po stażu	250	5,6
- po odbyciu przygotowania zawodowego dorosłych	3	0,1
- po szkoleniu	138	3,1
- po pracach społecznie użytecznych	116	2,6
Bezrobotni wyrejestrowani "odpływ", w tym z powodu:	4252	100,0
• podjęcia pracy, z tego:	1436	33,8
• pracy niesubsydiowanej	1131	26,6
- w tym pracy sezonowej	67	1,6
• pracy subsydiowanej, w tym:	305	7,2
- na miejscach pracy subsydiowanych przez PFRON	48	1,1
- w zakładach pracy chronionej	3	0,1
- w ramach prac interwencyjnych	108	2,5
- w ramach robót publicznych	54	1,3
- z tytułu podjęcia działalności gospodarczej	60	1,4
• rozpoczęcia szkolenia	96	2,3
• rozpoczęcia stażu	256	6,0
• rozpoczęcia przygotowania zawodowego w miejscu pracy	0	0,0
• rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	80	1,9
• rozpoczęcia realizacji indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego lub podpisania kontraktu socjalnego	45	1,1
• odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub uczestnictwa w aktywnych programach rynku pracy	21	0,5
• rezygnacji lub niepotwierdzenia gotowości do pracy	726	17,1
• utraty statusu osoby niepełnosprawnej	693	16,3

Dane: WUP w Białymstoku

W 2012r. różnego rodzaju działaniami aktywizacyjnymi objęto 782 bezrobotne osoby niepełnosprawne, co stanowiło 5,3% (w poprzednim roku 5,9%) wszystkich zaktywizowanych bezrobotnych (praca subsydiowana, szkolenia, staże, przygotowanie zawodowe dorosłych, prace społecznie użyteczne, indywidualny program zatrudnienia socjalnego/kontrakt socjalny). Liczba zaktywizowanych bezrobotnych osób niepełnosprawnych zwiększyła się o 187 osób, tj. o 1,9% w porównaniu do 2011r.

Największym zainteresowaniem bezrobotnych w omawianej kategorii wiekowej cieszyły w 2012r. się staże, które rozpoczęło 256 osób (6,0% odpływu osób niepełnosprawnych), prace interwencyjne, w ramach których zatrudniono 108 osób (2,5%), szkolenia, które rozpoczęło 96 osób (2,3%) oraz prace społecznie użyteczne, które rozpoczęło 80 osób (1,9%).

Natomiast jeśli chodzi o największy udział osób niepełnosprawnych ogółu wśród bezrobotnych aktywizowanych w ramach poszczególnych form, to dotyczył on osób bezrobotnych, które rozpoczęły w 2012 r. realizację indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego lub podpisały kontrakt socjalny, wśród których osoby niepełnosprawne stanowiły 12,9%. Relatywnie wysoki był również odsetek niepełnosprawnych wśród uczestników prac społecznie użytecznych (7,7%) oraz prac interwencyjnych (7,4%).

Wolne miejsca pracy i aktywizacji zawodowej dla osób niepełnosprawnych

W 2012 roku pracodawcy zgłosili do powiatowych urzędów pracy woj. podlaskiego 1271 ofert pracy dla osób niepełnosprawnych. Stanowiły one 3,6% wszystkich ofert będących w dyspozycji PUP (19644). Ofert pracy niesubsydiowanej było 1011 (79,5%), a subsydiowanej 260 (20,5%), w tym 133 miejsca aktywizacji zawodowej (114 miejsc stażu i 19 pracy społecznie użytecznej).

W porównaniu do poprzedniego roku liczba ofert pracy kierowanych do niepełnosprawnych zwiększyła się o 558 osób, tj. o 78,3% (w 2011r. – 713). Wzrost ten wynikał ze zwiększenia się liczby ofert pracy niesubsydiowanej – o 476, tj. o 89,0% oraz liczby ofert pracy subsydiowanej – o 82, tj. o 46,0%. Dla porównania, ogólna liczba ofert pracy zgłoszonych do urzędów pracy zwiększyła się w stosunku do 2011r. o 17,4%, chociaż i w tym przypadku odnotowano większy wzrost liczby ofert pracy subsydiowanej – o 36,7% niż niesubsydiowanej – o 2,6%.

Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej dla osób niepełnosprawnych zgłoszone do PUP woj. podlaskiego w latach 2007-2012

Lata	Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zawodowej ogółem	w tym dla osób niepełnosprawnych		z liczby miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych		
		liczba	% udział wśród miejsc pracy ogółem	Zatrudnienie lub inna praca zarobkowa	Praca subsydiowana	w tym miejsca aktywizacji zawodowej
2007	27967	643	2,3	-	229	-
2008	26493	612	2,3	-	260	-
2009	22941	454	2,0	-	163	-
2010	25663	618	2,4	556	201	62
2011	16727	713	4,3	646	178	67
2012	19644	1271	6,5	1138	260	133

Dane: WUP w Białymstoku

W analizowanym okresie od 2010 roku wyraźnie zaznaczył się wzrost liczby miejsc pracy adresowanych do osób niepełnosprawnych, a w 2012 roku ten wzrost był skokowy i wynikał w głównej mierze ze wzrostu liczby miejsc pracy niesubsydiowanej (o 89,0%).

*Opracowanie:
Wydział Badań i Analiz,
Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku*

**SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH NA RYNKU PRACY
W WOJ. PODLASKIM W 2012 ROKU**

**Aneks. Struktura bezrobotnych osób niepełnosprawnych zarejestrowanych
w powiatowych urzędach pracy woj. podlaskiego w końcu 2012 roku**

Wyszczególnienie		Bezrobotni ogółem	%	w tym niepełnosprawni	
				liczba	%
Ogółem, w tym:		68705	100	3815	100
wg płci	kobiety	31553	45,9	1570	41,2
	mężczyźni	37152	54,1	2245	58,8
	z prawem do zasiłku	8735	12,7	538	14,1
	bez prawa do zasiłku	59970	87,3	3277	85,9
wg miejsca zamieszkania	miasto	44959	65,4	2943	77,1
	wieś	23746	34,6	872	22,9
wg wieku	18–24	14550	21,2	226	5,9
	25–34	20410	29,7	492	12,9
	35–44	12006	17,5	667	17,5
	45–54	12897	18,8	1170	30,7
	55–59	6749	9,8	929	24,4
	60–64 lata	2093	3,0	331	8,7
wg wykształ- cenia	wyższe	9334	13,6	188	4,9
	policealne i średnie zawodowe	15829	23,0	762	20,0
	średnie ogólnokształcące	8190	11,9	325	8,5
	zasadnicze zawodowe	16626	24,2	1197	31,4
	gimnazjalne i poniżej	18726	27,3	1343	35,2
wg stażu pracy	do 1 roku	10826	15,8	434	11,4
	1-5	15182	22,1	596	15,6
	5-10	8427	12,3	527	13,8
	10-20	8947	13,0	813	21,3
	20-30	6586	9,6	726	19,0
	30 lat i więcej	2451	3,6	276	7,2
	bez stażu	16286	23,7	443	11,6
wg czasu pozostawa- nia bez pracy	do 1 mies.	5979	8,7	245	6,4
	1-3	11910	17,3	478	12,5
	3-6	10822	15,8	530	13,9
	6-12	11850	17,2	614	16,1
	12-24	12953	18,9	728	19,1
	pow. 24	15191	22,1	1220	32,0
wg stopnia niepełno- sprawności	Znaczny	x	x	48	1,3
	Umiarkowany	x	x	649	17,0
	Lekki	x	x	3118	81,7
wg rodzaju niepełno- sprawności	Upośledzenie umysłowe	x	x	110	2,9
	Choroby psychiczne	x	x	424	11,1
	Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	x	x	260	6,8
	Choroby wzroku	x	x	429	11,2
	Upośledzenia narządu ruchu	x	x	1286	33,7
	Epilepsja	x	x	99	2,6
	Choroby układu oddechowego i ukła- du krążenia	x	x	392	10,3
	Choroby układu pokarmowego	x	x	83	2,2
	Choroby układu moczowo-płciowego	x	x	46	1,2
	Choroby neurologiczne	x	x	206	5,4
	Inne	x	x	442	11,6
	Nieustalony	x	x	38	1,0

Dane: WUP w Białymstoku